

ת"פ 21329/11/14 - מדינת ישראל נגד מואיד היכל

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 21329-11-14 מדינת ישראל נ' היכל(עציר)

בפני
בעניין: כב' השופטת עירית כהן
מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז ירושלים
(פלילי)

המאשימה

נגד

מואיד היכל (עציר) ע"י ב"כ עו"ד עאטף פרחא
(מטעם הסנ"צ)

הנאשם

גזר דין

1. בהכרעת דין מיום 24.3.15 הורשע הנאשם, לאחר ניהול הוכחות, בעבירות של התפרעות - עבירה לפי סעיף 152 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן גם: חוק העונשין או החוק); ניסיון תקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות - עבירה לפי סעיף 274 לחוק בצירוף סעיף 25 לחוק; וניסיון הצתה - עבירה לפי סעיף 448(א) סיפא לחוק בצירוף סעיף 25 לחוק.
2. על פי ממצאי הכרעת הדין, ביום 5.11.14 בסמוך לשעה 21:00 השתתף הנאשם יחד עם עשרות אנשים נוספים בהתקהלות לשם הפרות סדר שהתקיימה בסמוך לכיכר אשר בכניסה למחנה הפליטים שועפט בירושלים ואשר במהלכה יידו משתתפיה אבנים, ירו זיקוקים, גלגלו צמיגים בוערים והשליכו עשרות בקבוקי תבערה לעבר כוחות המשטרה. במהלך ההתפרעות נעצר הנאשם כשבידו בקבוק תבערה.
3. בכתב האישום יוחסה לנאשם גם השלכת בקבוק תבערה, אולם הנאשם זוכה מחמת הספק מאישום זה.

הטיעונים לעונש

4. שני הצדדים הסכימו כי יש לראות את מכלול העבירות כאירוע אחד ולפיכך יש לקבוע מתחם ענישה הולמת אחד ביחס לכל העבירות בהן הורשע הנאשם.
5. ב"כ המאשימה עמדה בטיעוניה על החומרה והסכנה הנשקפות מהתפרעות כמו זו שבה נטל הנאשם חלק, המסכנות חיי אדם, מסכנות את שלטון החוק, מסכנות את השוטרים ופוגעות בתושבי אותן שכונות בהן הן מתרחשות, שהופכות לכאלה שלא ניתן לנהל בהן חיים. ב"כ המאשימה הדגישה כי בעניינו מדובר בהתפרעות חמורה מאוד שכללה כ-200 מתפרעים ובמהלכה נזרקו לעבר השוטרים עשרות בקבוקי תבערה, מאות זיקוקים ומספר רב של אבנים. ב"כ המאשימה הפנתה לעדויות השוטרים לפיהן נשקפה סכנה ממשית לחייהם ולחיי השוטרים שבשטח.

באשר לנזק הצפוי טענה ב"כ המאשימה כי מדובר על פוטנציאל לפגיעה של ממש בחיי אדם, שכן הנאשם לא ניסה לזרוק את הבקבוק לעבר מבנים אלא לעבר שוטרים חשופים. עוד טענה כי ישנו גם נזק צפוי לרכוש, ובמקרה זה לעמדת הפילבוקס.

לטענת ב"כ המאשימה המניע של הנאשם הוא אידיאולוגי והדבר מוסיף חומרה למעשים ויש בו כדי להעלות את מתחם הענישה, וכך גם העובדה שהנאשם בחר להשתמש בבקבוק תבערה, נשק קל לייצור וזמין.

עוד לטענת ב"כ המאשימה מדובר בניסיון ברף הגבוה - הבקבוק נפל מידי הנאשם תוך כדי מעצרו, ולולא מעצרו יש להניח שהיה מושלך.

לטענת ב"כ המאשימה העונש בגין עבירת הניסיון הוא אותו עונש בגין העבירה המושלמת, גם אם לעתים בתי המשפט אינם גוזרים את מלוא העונש על עבירת ניסיון, וניתן ללמוד מהפסיקה בעניין העבירה המושלמת לענייננו.

ב"כ המאשימה הפנתה לפסקי הדין בעניין **קואסמה** (ע"פ 2337/13 **קואסמה נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים, 16.9.2013)) - בו נקבע מתחם ענישה של 12-40 חודשי מאסר בגין זריקת בקבוק תבערה בודד לעבר בניין מגורים ומתחם של 8-20 חודשי מאסר למסייע, לפסק הדין בעניין **אבו ח'דיר** (ע"פ 1163/07 **אבו ח'דיר נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים, 29.3.2007)) - בו נגזרו 22 חודשי מאסר בגין שני אירועי זריקת בקבוקי תבערה לעבר בית כנסת, ולפסק הדין בעניין **חזינה** (ת"פ (מחוזי-ים) 3165/02 **מדינת ישראל נ' חזינה** (פורסם במאגרים, 10.2.2003)) - בו נגזרו ארבע שנות מאסר בפועל על מי ששימש תצפיתן בשני אירועים של יידוי בקבוקי תבערה לעבר כוחות הביטחון.

לטענת ב"כ המאשימה מתחם הענישה ההולם בענייננו, לאור פסקי דין אלו, הוא בין 12 ל-24 חודשי מאסר בפועל, וזאת בהתייחס לכך שמדובר בעבירת ניסיון.

אשר למיקום העונש הראוי לנאשם בתוך המתחם טענה ב"כ המאשימה כי מדובר בבגיר בן 22 בעת ביצוע העבירה, ללא עבר פלילי, אשר לא הודה ולא לקח אחריות אלא ניהל משפט. הנאשם אמנם זוכה מחמת הספק מהאישום שעניינו השלכת בקבוק תבערה, אולם לטענת ב"כ המאשימה אין בכך כדי להוכיח כי ניהול ההוכחות היה מוצדק, שכן הנאשם יכול היה להודות בחלק מהאירועים. לאור האמור סבורה ב"כ המאשימה כי יש להשית על הנאשם עונש שיהיה באמצע המתחם.

6. ב"כ הנאשם חלק על טענת המאשימה כי הנאשם ניסה ליידות בקבוק תבערה לעבר שוטרים חשופים וטען כי אין לכך עיגון בכתב האישום המקורי ולא בהכרעת הדין. לטענתו, מעדויות השוטרים עלה כי הבקבוקים יודו לעבר עמדת הפילבוקס שהיא האלמנט הכי ממגן במחסום, וכאשר יצאו השוטרים מהמחסום לעבר הכיכר, המתפרעים נסוגו לאחור ולכן אי אפשר לטעון שהשוטרים היו חשופים. עוד טען ב"כ הנאשם כי אף שוטר לא נפגע במסגרת האירוע, למעט השוטר שהשתלט על הנאשם, אשר אישר כי נפגע מנפילה ולא כתוצאה מיידוי בקבוק תבערה.

אשר לנסיבות ביצוע העבירה טען ב"כ הנאשם כי אלה אינן חמורות. לא נטען כי הנאשם תכנן את האירוע, ולמרות שבית המשפט לא קיבל את גרסתו כי היה בדרכו אל דודו לקנות רכב, לא מן הנמנע שאכן היה בדרך לאן שהוא, ובדרך ראה התפרעות וניסה להשתתף בה. אין קביעה לפיה הנאשם תכנן להגיע למקום כדי לנסות ליידות בקבוקי תבערה.

לטענת ב"כ הנאשם פסקי הדין שהוגשו על ידי המדינה לעניין מתחם הענישה ההולמת אינם רלבנטיים למקרה שלפנינו, שכן מעבר לכך שמדובר בהרשעות על הצתה כעבירה מושלמת, ישנו שוני במהות המעשים. בענייננו

הנאשם נתפס כשבקבוק תבערה בידו, והרשעתו בעבירות השונות היא תולדה של הנסיבות שסבבו את מעמד מעצרו. לעומת זאת בעניין **חזינה** דובר על השלכת בקבוקי תבערה מתוכננת לעבר סמטאות השוק כאשר החיילים עוברים שם - מעשה מתוחכם ומסוכן. גם בעניין **אבו ח'דיר** דובר במעשה מתוכנן וחמור הרבה יותר משלנו. בעניין **קואסמה** הורשעו הנאשמים בשורה ארוכה של עבירות.

ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה בה גזרו בתי המשפט עונשים של חמישה ושישה חודשי מאסר בפועל במקרים דומים, אם כי הסכים שלרוב דובר בקטינים.

ביחס לנאשם עצמו ציין ב"כ הנאשם כי מדובר בצעיר בן 22 ללא עבר פלילי שזו מעורבותו הראשונה בפלילים. אשר לסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה הבהיר ב"כ הנאשם כי לאור כפירתו של הנאשם בביצוע העבירה אין בידו להציג מניעים למעשה.

ב"כ הנאשם הוסיף כי עונש מאסר בפועל עלול להיות בעל השפעה שלילית רבה על הנאשם ועל סיכויי השיקום שלו וכי שליחתו של הנאשם למאסר ממושך תחשוף אותו לחברה עבריינית אליה הוא לא משתייך נכון להיום. עוד טען ב"כ הנאשם לפגיעה במשפחתו של הנאשם שהינו בעל תפקיד מרכזי בפרנסתה.

ב"כ הנאשם הדגיש כי אין לזקוף לחובת הנאשם את בחירתו לנהל הוכחות והוסיף כי יש לזקוף לזכותו את העובדה שהוא כיבד את ההליכים המשפטיים ובמהלך ששת חודשי שהותו במעצר לא נרשמו לחובתו אירועים חריגים. לטענתו יש לקחת בחשבון גם את העובדה שהנאשם זוכה מהעבירה החמורה של יידוי בקבוק תבערה שיוחסה לו בכתב האישום המקורי.

לטענת ב"כ הנאשם ניתן לקבוע מתחם שבין מספר חודשי מאסר בפועל לשנת מאסר בפועל ולמקם את הנאשם בגדרי המתחם באופן שניתן יהיה להסתפק בתקופת מעצרו מיום האירוע, דהיינו כשישה חודשים.

תיקון 113 לחוק העונשין

7. גזר הדין ניתן בהתאם לאמות-המידה שנקבעו בחוק העונשין (תיקון מס' 113), התשע"ב-2012 (ס"ח 2330, 10.1.2012).

תיקון 113 נתן בכורה לעקרון ההלימה ולפיו נדרש יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה ואשם הנאשם לבין חומרת העונש שיושט עליו (ע"פ 1323/13 **רן נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים, 5.6.2013)).

העיקרון המנחה על פי סעיף 40ב לחוק העונשין הוא "**קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו**".

8. על פי סעיף 40ג(א) לחוק, השלב הראשון הוא כי: "**בית המשפט יקבע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם בהתאם לעיקרון המנחה, ולשם כך יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה...**".

על פי סעיף 40ג(ב) לחוק:

"**בתוך מתחם העונש ההולם יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40א, ואולם בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור לפי הוראות סעיפים 40ד ו-40ה**".

מתחם העונש ההולם

הערכים החברתיים שנפגעו

9. הנאשם השתתף, כאמור, בהתפרעות שכוונה נגד כוחות המשטרה וכללה השלכת אבנים, זיקוקים, בקבוקי תבערה וצמיגים בוערים, ונתפס כשהוא אווז בידו בקבוק תבערה.
10. מעשיו של הנאשם מהווים פגיעה בערכים של השמירה על שלמות החיים והגוף, השמירה על שלטון החוק, השמירה על הסדר הציבורי והגנה על תפקודם התקין ושלומם של העוסקים במלאכת אכיפת החוק.

מדיניות הענישה הנוהגת

11. העונש המירבי בגין עבירת ההתפרעות הוא שנתיים מאסר. העונש הקבוע בצידה של עבירת תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות הוא חמש שנות מאסר ולא פחות משלושה חודשי מאסר. העונש המירבי בגין עבירת הצתה במטרה לפגוע בבני אדם הוא עשרים שנות מאסר. בהתאם לסעיף 34ד לחוק העונשין, העונש החל על הביצוע העיקרי של עבירות אלו חל גם על הניסיון.
12. כפי שצוין לעיל, אין מחלוקת על כך שבעניינו מדובר במספר עבירות המהוות אירוע אחד, עבורו יש לקבוע מתחם ענישה אחד.
13. בענין **סעד** (ע"פ 3582/13 **סעד נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים, 29.1.2014)), דובר על שלושה נאשמים אשר הורשעו בשני אישומים של השלכת בקבוקי תבערה לעבר מחסום צבאי, ונאשם נוסף שהורשע באישום אחד כאמור. בית המשפט העליון העמיד את עונשם של הראשונים על 28 חודשי מאסר בפועל ושל האחרון על 18 חודשי מאסר בפועל.
14. במקרים קלים יותר, בהם הורשעו נאשמים בהשתתפות בהתפרעות וניסיון לתקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות, שלא כללו השלכת בקבוקי תבערה אלא ידיו אבנים, העמידו בתי המשפט את מתחם הענישה ההולם על חודשי מאסר בפועל ספורים ועד לשנת מאסר בפועל ויותר (ראו ע"פ (מחוזי י-ם) 41746-02-14 **חמד נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים, 22.6.2014)).
15. המקרים המתוארים בענין **קואסמה**, בענין **אבו ח'דיר** ובענין **חזינה**, עליהם מבקשת ב"כ המאשימה להתבסס, הינם חמורים מהמקרה שלפניי.
- בענין **קואסמה** הורשעו הנאשמים במספר מקרים של השלכת בקבוקי תבערה לעבר כוחות הביטחון ותושבים במתחם סילוואן וכן בייצור נשק ובניסיון לגרימת חבלה מחמירה וקביעת מתחם הענישה התייחסה למכלול העבירות.
- בענין **אבו ח'דיר** הורשע המערער יחד עם אחרים באישום לפיו הכינו בקבוקי תבערה וידו אותם לעבר בית כנסת בו שהו באותה עת מתפללים, ובאישום נוסף לפיו הכינו בקבוקי תבערה וידו אותם מגשר לעבר הכביש מתחתם.
- בענין **חזינה** הורשע הנאשם בשני אישומים לפיהם בשתי הזדמנויות שונות נטל חלק בתכנון וביצוע השלכת בקבוקי תבערה מן המארב לעבר כוחות הביטחון שעברו ברחובות העיר העתיקה בירושלים. בענין זה אף התקבל ערעורו של הנאשם על גזר הדין ועונשו הופחת מארבע שנות מאסר בפועל ל-30 חודשי מאסר בפועל (ע"פ 1698/03 **חזינה נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים, 11.8.2003)).
16. אשר לפסיקה אליה הפנה ב"כ הנאשם:

בע"פ 3824/99 **פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם באר"ש, 16.11.1999) התקבל ערעור על חומרת העונש של קטין אשר הורשע בכך ששימש כתצפיתן בעת ששני שותפיו הבגירים השליכו בקבוק תבערה שהכינו לעבר חצר

ישיבה, ועונשו הופחת מ-7 חודשי מאסר בפועל ל-6 חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות. באותו מקרה נשקלו לטובת המערער היותו קטין, העובדה שבפועל בוצעה העבירה על ידי שני אנשים בוגרים שנקבע כי בוודאי השפיעו עליו ומעצר הבית הממושך בו היה נתון. מפסק הדין עולה כי על שותפיו הבוגרים נגזרו 12 חודשי מאסר בפועל.

בפסק הדין שניתן בע"פ 5984/09 **מדינת ישראל נ' עוודאללה** (פורסם במאגרים, 8.9.2009) הוחמר עונשו של הנאשם אשר הורשע בעבירות של ניסיון הצתה וניסיון תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות לאחר שיידה אבנים לעבר כלי רכב של משמר הגבול והשליך ארבעה בקבוקי תבערה, והועמד על 15 חודשי מאסר בפועל חלף 10 חודשי מאסר בפועל שנגזרו עליו בבית המשפט המחוזי.

בת"פ (מחוזי ים) 6327-05-10 **מדינת ישראל נ' שויחי** (פורסם במאגרים, 27.1.2011) נגזרו 12 חודשי מאסר בפועל על נאשם שהורשע בהשלכת בקבוקי תבערה לעבר בריכת השילוח בעיר דוד.

מתחם העונש ההולם בענייננו

17. במקרה שלפני מעשיו של הנאשם לא חרגו מגדר ניסיון להשליך בקבוק תבערה - הנאשם לא החל בהשלכת הבקבוק שאחז בידו והבקבוק אף לא הוצת.
18. לא הוכח תכנון מוקדם של הנאשם ביחס להשתתפותו באירוע בכלל, ולהשלכת בקבוק תבערה בפרט. אף שנדחתה גרסתו של הנאשם לפיה נתפס כאשר חלף במקום ולא נטל כלל חלק בהתפרעות, לא ניתן לשלול את האפשרות שהשתתפותו בהתפרעות הייתה ספונטאנית ולא מתוכננת.
19. הנאשם, אשר כאמור עמד על כך שלא ביצע את המיוחס לו, לא סיפק סיבות למעשה, אולם יש להתחשב ברקע הכללי לאירוע בו נטל הנאשם חלק, שהינו בעל אופי לאומני, דבר המהווה נסיבה לחומרה. כפי שנפסק, "**במעשים אלו שמבוצעים על רקע אידיאולוגי-לאומני נדחים שיקולי ענישה אחרים מפני שיקול ההרתעה**" (עניין **אבו ח'דיר הנ"ל**).
20. השלכת בקבוקי תבערה טומנת בחובה סכנה ופוטנציאל לגרימת נזק רב. בעניין זה כבר נפסק כי "**סוג עבירות זה, שעניין בקבוקי תבערה, מחייב ענישה מחמירה. תוצאותיו של בקבוק תבערה, וכבר היו דברים מעולם, עלולות להיות קשות ביותר, וראוי איפוא כי ייצא הקול שהענישה בכגון דא לא תהא קלה**" (ע"פ 262/06 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים, 6.7.2006)). עוד הודגש בפסיקה כי גם כאשר "**לא הייתה פגיעה בגוף ולא ברכוש, אין בכך כדי להקהות את המסוכנות**" (ע"פ 3063/12 **מדינת ישראל נ' עודה** (פורסם במאגרים, 8.5.2012)).
21. יחד עם זאת יש להביא בחשבון גם את העובדה שבפועל לא נגרם נזק כתוצאה ממעשיו של הנאשם.
22. בהתחשב במכלול השיקולים שלעיל, בפסיקת בתי המשפט ובנסיבות המקרה שלפני, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם למעשים שביצע הנאשם הינו בין 8 חודשי מאסר בפועל ל-18 חודשי מאסר בפועל.

העונש המתאים לנאשם בגדרי המתחם שנקבע

23. בבחינת העונש המתאים לנאשם שקלתי את העובדה שהנאשם צעיר בן 22 שזו מעידתו הפלילית הראשונה.
24. ב"כ הנאשם טען כי מאסרו של הנאשם יגרום לפגיעה ממשית בנאשם ובמשפחתו אולם לא הובאו כל ראיות לעניין זה ולא הוכחה פגיעה החורגת מהפגיעה הנלווית באופן טבעי לשליחתו של כל אדם למאסר.

25. על יסוד האמור לעיל אני דנה את הנאשם כמפורט להלן:

- א. מאסר בפועל למשך 10 חודשים החל מיום מעצרו - 5.11.14.
 - ב. מאסר על תנאי למשך 8 חודשים, אותו לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור תוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירת הצתה או ניסיון לעבור עבירה זו.
 - ג. מאסר על תנאי למשך 4 חודשים אותו לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור תוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירת תקיפת שוטר או עבירת התפרעות.
26. זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ג אייר תשע"ה, 12 מאי 2015, במעמד הצדדים.